

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

دوره دوازدهم - سال اول

شماره ثبت ۲۴۲

عادی

طرح اصلاح موادی از قانون نحوه اجرای محکومیت‌های مالی و برخی از احکام راجع به مهریه

کمیسیون های ارجاعی

اصلی:	قضائی و حقوقی
فرعی:	فرهنگی

معاونت قوانین

باسمه تعالی

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً طرح ذیل که به امضای ۳۰ نفر از نمایندگان رسیده است، جهت طی مراحل قانونی تقدیم می‌شود.

مقدمه (دلایل توجیهی):

باسمه تعالی

مقدمه (دلایل توجیهی):

نظر به نوسان شدیدی که اخیراً در خصوص قیمت سکه و طلا رخ داده است برخی از محکوم‌علیه‌ها که مأخذ تقسیط دین آنها سکه طلا بوده است مانند محکومان پرداخت مهریه در پرداخت اقساط دین خود دچار مشکل شده‌اند. با توجه به اینکه عدم پرداخت اقساط محکوم‌به موجب حبس محکوم‌علیه می‌شود، این اشخاص مجبور به طرح دعاوی تعدیل اقساط محکوم‌به خواهند بود. نظر به اینکه این دعاوی خارج از نوبت رسیدگی نمی‌شود و نیز نظر به اینکه در شرایط اقتصادی کنونی امکان طرح انبوهی از دعاوی تعدیل محکوم‌به وجود دارد این امر علاوه بر ایجاد مشکل برای قوه قضائیه موجب بروز مشکل برای محکومان مالی می‌گردد. این طرح در راستای حل مشکل مذکور که در آینده نیز امکان بروز آن وجود دارد تدوین شده است. لذا طرح ذیل تقدیم مجلس شورای اسلامی می‌شود:

حسینعلی حاجی دلگانی - کمال حسین پور - محمدرضا احمدی سنگر - محمدقسیم عثمانی - سیدمحمد پاک مهر - سیدمحمود نبویان - سیدمحسن موسوی زاده - امیرحسین بانکی پورفرد - حبیب قاسمی - بابک رضازاده - محمد رستمی - علی اصغر نخعی راد - محمدرسول شیخی زاده - فرامرز شاهسواری - رمضان رحیمی دشتلوئی - محمد خوش سیما - علی اکبر علیزاده - کامران غضنفری - سیدعلی یزدی خواه - نصراله پژمان فر - محمد میرزائی - عباس پاپی زاده بالنگان - مهدی کوچک

زاده - مجتبی رحمان دوست - هوشنگ هادیان پور - حسین حق وردی - جعفر قادری - علی حدادی
- غلامرضا توکل شوریجه - محسن زنگنه

عنوان طرح: طرح اصلاح موادی از قانون نحوه اجرای محکومیت‌های مالی و برخی از احکام راجع به مهریه

باسمه‌تعالی

طرح اصلاح موادی از قانون نحوه اجرای محکومیت‌های مالی و برخی از احکام راجع به مهریه

ماده ۱- متن زیر به‌عنوان تبصره (۱) به ماده (۳) قانون نحوه اجرای محکومیت‌های مالی مصوب ۱۳۹۴/۳/۲۳ مجمع تشخیص مصلحت نظام الحاق شد و شماره تبصره‌های (۱) و (۲) ماده مذکور به (۲) و (۳) تغییر یافت:

«تبصره ۱- در مواردی که مدیون در عوض دین، مالی دریافت یا تحصیل نکرده باشد، مانند مهریه، خسارات و دیه ناشی از جرائم غیر عمد، به صرف ارائه دادخواست اعسار در مهلت مقرر در این ماده، حبس نمی‌شود و براساس حکم ذیل ماده (۷) این قانون عمل می‌شود.»

ماده ۲- تبصره (۲) ماده (۱۱) قانون نحوه اجرای محکومیت‌های مالی به شرح زیر اصلاح و یک تبصره به شرح زیر به عنوان تبصره (۳) به ماده مذکور الحاق می‌شود:

«تبصره ۲- هر یک از محکوم‌له یا محکوم‌علیه می‌تواند با تقدیم دادخواست، تعدیل اقساط را از دادگاه بخواهد. به دادخواست تعدیل اقساط محکوم‌به، خارج از نوبت، به قید فوریت و حسب مورد با عنایت به نرخ‌های اعلام‌شده از سوی مراجع رسمی کشور و تغییر در وضعیت معیشت و درآمد محکوم‌علیه و نیز با تشخیص قاضی رسیدگی‌کننده بدون نیاز به سازوکارهای موضوع مواد (۸) و (۱۰) این قانون رسیدگی می‌شود.»

تبصره ۳- هرگاه به دلیل نوسانات شدید قیمت سکه و ارز و مانند آنها (در مواردی که دین به این مأخذ تقسیط شده است) محکوم‌علیه تقاضای تعدیل اقساط محکوم‌به را بنماید، تا زمان صدور حکم قطعی، حبس موضوع مواد (۳) و (۱۸) این قانون اجراء نمی‌شود مشروط بر اینکه محکوم‌علیه از زمان دادخواست تعدیل تا زمان صدور حکم قطعی، معادل ریالی آخرین قسط پرداخت شده بر اساس نرخ اعلامی مراجع رسمی را به‌صورت علی‌الحساب بپردازد. در صورت ردّ دادخواست تعدیل، محکوم‌علیه مکلف به پرداخت مابه‌التفاوت اقساط پرداختی است. همچنین اگر ثابت شود دادخواست تعدیل به قصد فرار از دین و یا تأخیر

در پرداخت کل یا بخشی از اقساط محکوم‌به باشد، محکوم‌علیه علاوه بر پرداخت مابه‌التفاوت اقساط، تا یکسال از ارائه دادخواست تعدیل محروم می‌شود.»

ماده ۳- در ماده (۲۱) قانون نحوه اجرای محکومیت‌های مالی بعد از عبارت «به هر نحو» عبارت «قبل یا بعد از صدور حکم» اضافه می‌شود.

ماده ۴- ماده (۲۲) قانون حمایت خانواده مصوب ۱/۱۲/۱۳۹۱ به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۲۲- در صورتی که مهریه حین‌العقد تأدیه نشود یا به صورت نقدی پرداخت نگردد و میزان ارزش ریالی آن بیش از مهرالسنه باشد نسبت به مازاد بر مهرالسنه، زمان ثبت واقعه نکاح به شرح زیر حق‌الثبت به تناسف از زوج و زوجه أخذ می‌شود:

۱- نسبت به مازاد بر مهرالسنه تا ارزش ریالی معادل یکصد سکه بهار آزادی طرح جدید یکدهم درصد (۰.۱٪) ارزش ریالی

۲- نسبت به مازاد بر ارزش ریالی معادل یکصد سکه بهار آزادی طرح جدید تا معادل ارزش ریالی معادل دویست سکه بهار آزادی طرح جدید، دودرصد (۰.۲٪) ارزش ریالی

۳- نسبت به مازاد بر ارزش ریالی معادل دویست سکه بهار آزادی طرح جدید تا معادل ارزش ریالی معادل سیصد سکه بهار آزادی طرح جدید، پنج‌درصد (۰.۵٪) ارزش ریالی

۴- نسبت به مازاد بر ارزش ریالی معادل سیصد سکه بهار آزادی طرح جدید، بیست‌درصد (۰.۲۰٪) ارزش ریالی

تبصره ۱- مبلغ ریالی مهرالسنه در ابتدای هر سال توسط رئیس قوه قضائیه تعیین و اعلام می‌گردد.

تبصره ۲- درآمد حاصل از اجرای این ماده به صورت صددرصد (۱۰۰٪) جهت تأمین جهیزیه افراد بی‌بضاعت در قالب بودجه سنواتی اختصاص می‌یابد.

تبصره ۳- درج مهریه در خارج از سند نکاحیه ممنوع است. رسیدگی به تقاضای مطالبه مهریه‌هایی که خارج از سند نکاحیه تعهد شده باشد در دادگاه یا در واحد اجرای ثبت و به طور کلی هرگونه اقدام حقوقی در این خصوص صرفاً پس از پرداخت معادل حق‌الثبت متعلقه مطابق این ماده توسط خواهان، به حسابی از خزانه که سازمان برنامه و بودجه کشور مشخص و اعلام می‌نماید، امکان‌پذیر می‌باشد. و در صورتی که اثبات شود زوجین به قصد مهریه تحت عناوین حقوقی دیگری توافق کرده باشند، مشمول حکم این تبصره می‌شوند.

ماده ۵- متن زیر به عنوان ماده (۲۲) مکرر به قانون حمایت خانواده الحاق می‌گردد:

ماده ۲۲ مکرر- زوجه می‌تواند با ارائه سند نکاحیه رسمی، از دادگاه خانواده صدور اجرائیه برای وصول مهریه را درخواست نماید. دادگاه در صورت احراز اصالت سند نسبت به صدور اجرائیه وفق قوانین و مقررات اقدام می‌کند. زوج مکلف است ظرف ده‌روز پس از وصول اجرائیه مهریه را بپردازد، یا با زوجه درخصوص نحوه پرداخت موافقت کند یا مالی معرفی کند که اجرای حکم را میسر کند؛ در غیر این صورت حسب درخواست زوجه، اجرای احکام دادگستری، اجرائیه را طبق «قانون نحوه محکومیت‌های مالی مصوب ۱۳۹۴/۳/۲۳ با اصلاحات و الحاقات بعدی و قانون اجرای احکام مدنی مصوب ۱/۸/۱۳۵۶ با اصلاحات و الحاقات بعدی به مورد اجراء گذاشته و نسبت به استیفای مهریه اقدام می‌نماید. چنانچه زوج قبلاً مهریه را پرداخت کرده یا با زوجه به نحو دیگری برای پرداخت مهریه توافق کرده باشد می‌تواند درخواست توقف عملیات اجرائی را بنماید. در صورت تقاضای زوج برای توقف عملیات اجرائی هرگاه دادگاه بر اساس ادله و مدارک ارائه شده حسب مورد ظن قوی مبنی بر پرداخت مهریه به وسیله زوج یا وجود توافق دیگر برای پرداخت مهریه پیدا کند دستور توقف عملیات اجرائی را صادر می‌کند.

ماده ۶- بند زیر به عنوان بند(۶) به تبصره ماده (۱۱۳۰) قانون مدنی الحاقی ۲۹/۴/۱۳۸۱، الحاق می‌گردد:

«۶- کراهت شدید زوجه به تشخیص دادگاه، به شرط آن که زوجه حداقل یک سال متوالی متصل به دادخواست یا هجده ماه متناوب در طول سه سال منتهی به دادخواست، جدا از زوج زندگی و حاضر به بذل کل مهریه نیز باشد.»

هیأت رئیسه محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً، در اجرای قانون آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی و ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب

۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر معاونت قوانین در مورد طرح طرح اصلاح موادی از قانون نحوه اجرای محکومیت های مالی و برخی از احکام راجع به

مهریه تقدیم می شود.

معاون قوانین

نظر اداره کل تدوین قوانین

معاون محترم قوانین

احتراماً در اجرای بندهای (۲) و (۴) ماده (۴) تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر این اداره کل

به شرح زیر تقدیم می شود:

۱- سابقه تقدیم

بر اساس ماده ۱۳۰ آئین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی		
طرح/لایحه جاری قبلاً تقدیم	☒ نگرديده است	☐ گرديده است

۲- در اجرای بند (۲) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور:

طرح/لایحه تقدیمی ، از حیث ضوابط تدوین ایراد اساسی ندارد		
۱	دارای موضوع و عنوان مشخص :	☒ است ☐ نیست
۲	عنوان با مفاد طرح/لایحه، منطبق :	☒ است ☐ نیست
۳	دلایل مندرج در مقدمه توجیهی کافی و به دور از اجمال :	☒ است ☐ نیست
۴	توضیحات راجع به ضرورت رسیدگی به قید فوریت در مقدمه ارائه :	☒ شده است ☐ نشده است
۵	طرح دارای موضوع واحد :	☐ است ☒ نیست
	• و ارائه آن در قالب :	☐ ماده واحده ☒ مواد متعدد
	• با ایراد مواجهه :	☒ نیست ☐ است
۶	بند ۹ سیاست های کلی نظام قانونگذاری مبنی بر رعایت اصول قانون نویسی و قانونگذاری، لحاظ :	☒ شده است ☐ نشده است

شرح نظر کارشناسی اداره کل تدوین قوانین در خصوص ضوابط تدوین

۳- در اجرای بند (۴) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵:

طرح/لایحه تقدیمی ، از حیث ضوابط ماهوی ایراد اساسی ندارد		
۱	طرح/لایحه با سند چشم انداز و سیاست های کلی نظام :	☒ مطابقت دارد ☐ تعارض ندارد
۲	طرح/لایحه با اصل ۳ قانون اساسی مغایرت :	☒ ندارد ☐ دارد
۳	طرح/لایحه با اصل ۱۵ قانون اساسی مغایرت :	☒ ندارد ☐ دارد

دارد ☐	ندارد ☒	۴ طرح/لایحه با اصل ۵۲ قانون اساسی مغایرت :
دارد ☐	ندارد ☒	۵ طرح/لایحه با اصل ۵۳ قانون اساسی مغایرت :
دارد ☐	ندارد ☒	۶ طرح/لایحه با اصل ۶۰ قانون اساسی مغایرت :
دارد ☐	ندارد ☒	۷ طرح/لایحه با اصل ۷۳ قانون اساسی مغایرت :
دارد ☐	ندارد ☒	۸ طرح/لایحه با اصل ۱۳۸ قانون اساسی مغایرت :
دارد ☐	ندارد ☒	۹ طرح/لایحه با اصل ۱۱۲ قانون اساسی مغایرت :
دارد ☐	ندارد ☒	۱۰ طرح/لایحه با اصل ۱۵۸ قانون اساسی مغایرت :
دارد ☐	ندارد ☒	۱۱ طرح/لایحه با سایر اصول قانون اساسی مغایرت :

شرح نظر کارشناسی اداره کل تدوین قوانین در خصوص ضوابط ماهوی

در خصوص سند چشم انداز و سیاست های کلی نظام

...

در خصوص مغایرت با اصول قانون اساسی

..

..

تعداد ..... برگ اظهار نظر به ضمیمه تقدیم می شود.

مدیر کل تدوین قوانین

نظر اداره کل اسناد و تنقیح قوانین

معاون محترم قوانین

احتراماً در اجرای بندهای (۱) و (۳) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر این اداره کل به شرح زیر تقدیم می‌شود:

در اجرای بند (۱)		
۱	در خصوص طرح تقدیمی قوانین مرتبط	☐ وجود ندارد ☒ وجود دارد که به ضمیمه تقدیم می‌شود.
۲	در خصوص طرح تقدیمی قوانین متعارض	☒ وجود ندارد ☐ وجود دارد که به ضمیمه تقدیم می‌شود.

در اجرای بند (۳) :

نظر اداره کل مربوطه در خصوص لزوم قانونگذاری بر اساس طرح/لایحه جاری به ثبت نرسیده است.

تعداد ..... برگ سوابق قانونی و نظر اداره کل به ضمیمه تقدیم می‌شود.

مدیر کل اسناد و تنقیح قوانین

ضمیمه نظر اداره کل اسناد و تنقیح قوانین

نظر اداره کل به انضمام سوابق قانونی

الف - نظر اداره کل

ب - سوابق قانونی

قوانین مرتبط به شرح زیر تقدیم می گردد :

عنوان قانون: قانون نحوه اجرای محکومیت های مالی مصوب ۱۳۹۳/۰۷/۱۵ == منقح ۱۳۹۷/۸/۱۲
مصوب: ۱۳۹۴/۰۳/۲۳

بخش های قانون: تمام متن

عنوان قانون: قانون حمایت خانواده مصوب: ۱۳۹۱/۱۲/۰۱

بخش های قانون: تمام متن

عنوان قانون: قانون مدنی مصوب ۱۳۱۴/۰۸/۰۸ با اصلاحات و الحاقات بعدی -- منقح ۱۳۹۷/۲/۱۸
مصوب: ۱۳۱۴/۰۸/۰۸

بخش های قانون: جلد دوم-کتاب هفتم-باب دوم-فصل اول-ماده ۱۱۳۰**جلد دوم-کتاب هفتم-باب دوم-فصل اول-ماده ۱۱۳۰-تبصره ۱-تبصره ۲-تبصره ۳-تبصره ۴-تبصره ۵
ردیف ۱**جلد دوم-کتاب هفتم-باب دوم-فصل اول-ماده ۱۱۳۰-تبصره ۲-تبصره ۳-تبصره ۴-تبصره ۵
ردیف ۲**جلد دوم-کتاب هفتم-باب دوم-فصل اول-ماده ۱۱۳۰-تبصره ۲-تبصره ۳-تبصره ۴-تبصره ۵
ردیف ۳**جلد دوم-کتاب هفتم-باب دوم-فصل اول-ماده ۱۱۳۰-تبصره ۲-تبصره ۳-تبصره ۴-تبصره ۵
ردیف ۴**جلد دوم-کتاب هفتم-باب دوم-فصل اول-ماده ۱۱۳۰-تبصره ۲-تبصره ۳-تبصره ۴-تبصره ۵